

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **Z. v. s.**, proti žalovanému **Ministerstvu životního prostředí**, se sídlem Praha 10, Vršovická 65, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 12. 2000, č. j. 530/1719/00/Kuč

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 15. 12. 2000 č. j. 530/1719/00/Kuč **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 1.000,- Kč a to do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Okresního úřadu v Teplicích, referátu životního prostředí ze dne 10. 5. 2000, č. j. ŽP 2732/231/D-28/00Bur bylo vysloveno, že se podle ustanovení § 10 odst. 1 zákona č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, ve znění pozdějších předpisů, státní meliorační správě ukládá opatření k odstranění závadného stavu a to zpracovat a předložit v termínu do 30. 9. 2000 vodohospodářskému orgánu ke schválení projektovou dokumentaci úprav Š. potoka, které umožní trvalou údržbu koryta a trvalou

kontrolu odtokových poměrů s cílem zajistit plynulý průtok za zvýšených stavů vody a předejít tak povodňovým škodám, projektová dokumentace bude respektovat zájmy ochrany přírody s ohledem na nutnost zvýšit ekologickou stabilitu a biologickou diverzitu v předmětném povodí.

K odvolání Státní meliorační správy rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 12. 2000, č. j. 530/1719/00/Kuč bylo toto odvolání zamítnuto a napadené rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo potvrzeno.

Včas podanou žalobou se žalobce (jakožto právní nástupce Státní meliorační správy) domáhal zrušení tohoto rozhodnutí žalovaného s tím, že žalovaný rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci a v důsledku toho i na základě nesprávného právního posouzení. Žalovaný (dle žalobce) vycházel z okolností zjištěných Okresním úřadem v Teplicích, referátem životního prostředí. Na základě šetření bylo konstatováno, že v důsledku intenzivních srážek došlo ke zvýšení průtoku Š. potoka, který nemohl být převeden nekapacitním a dlouhodobě neudržovaným zakrytým úsekem toku v intravilánu obce S. a části Š., přičemž podstatná část objemu povodňového průtoku tekla po povrchu. Došlo tak k zaplavení několika zahrad a přízemí domů. Přestože ze zjištění vyplynulo, že předchozí úpravy koryta Š. potoka (regulace a napřímení toku nad obcí Š. a jeho zatrubnění v intravilánu obce) byly jako stavby zřízeny v 70. letech bez stavebního povolení, potvrdil žalovaný svým rozhodnutím rozhodnutí správního orgánu prvního stupně s tím, že žalobce jako správce toku neplní své povinnosti vyplývající z ustanovení § 1 odst. 2 písm. a), c) a d), vyhlášky č. 19/1978 Sb. Současně však žalovaný při svém rozhodování přijal, a to poněkud kontroverzně, tvrzení správního orgánu prvního stupně, že již zmiňované úpravy neumožnily žalobci plnění povinností správce toku podle § 17 odst. 1 zákona č. 130/1974 Sb. Plnění povinností podle tohoto (posledně uvedeného) ustanovení je podmíněno příkazem povodňového orgánu. Žalobce dále namítá, že jestliže stavby provedené v souvislosti s regulací a narovnáním toku Š. potoka byly realizovány jako nepovolené, měla být iniciativa ve smyslu § 88 zákona č. 50/1976 Sb. na straně příslušného stavebního úřadu. Nemůže pak obstat ani argumentace žalovaného, že žalobce nesplnil své povinnosti vyplývající z ustanovení § 3 vyhlášky č. 19/1978 Sb. Za nejzávažnější pochybení však žalobce považuje tu skutečnost, že jak Okresní úřad v Teplicích, tak i žalovaný vycházeli při svém rozhodování z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Tyto správní orgány se nedostatečně zabývaly otázkou určení správce předmětného toku. Jinak by byly nuceny konstatovat, že poslední rozhodnutí o určení správce tohoto toku vydal odbor VLHZ ONV v Teplicích dne 17. 1. 1964 pod č. j. VLHZ 157/64-405.404. Na základě tohoto rozhodnutí bylo správcem dotyčného toku určeno Okresní středisko přípravy zemědělských investic. I když delimitací přešel později tento subjekt na různé organizace, nevyplývá z delimitačních protokolů a příloh k nim, že by žalobce (dříve Státní meliorační správa) byl určen někdy později správcem tohoto toku. V takovém případě měl žalovaný postupovat podle ustanovení § 32 odst. 3 zákona č. 138/1973 Sb.

Žalovaný ve svém vyjádření především uvedl, že žalobce (dříve Státní meliorační správa) po celou dobu řízení jedná jako správce Š. potoka a v žádném svém vyjádření správu drobného vodního toku nezpochybňuje. Proto žalovaný vycházel ze zákona č. 138/1973 Sb. ve znění pozdějších předpisů, § 31 – 35 - vodní toky a jejich správa. V této souvislosti byla vzata zejména v úvahu vyhláška č. 19/1978 Sb., kde v § 1 odst. 2 je jako základní povinnost uvedena: „Správce vodního toku je povinen udržovat jím spravovaný vodní tok a zabezpečovat řádně všechny jeho funkce a za tím účelem i spravovat vodohospodářská díla nezbytná k funkcím toku, popřípadě vodnímu toku

převážně sloužící nebo plnící současně více celospolečenských účelů“. Zatrubnění potoka slouží výhradně k funkci vodního toku a proto veškeré povinnosti související s jeho průtočností je povinen správce tohoto toku zabezpečit. Přestože vodohospodářský orgán první instance ve svém rozhodnutí č. j. ŽP 2732/231/D-28/00/Bur ze dne 10. 5. 2000 neuvedl ve výroku rozhodnutí odkaz na ustanovení § 35 zákona 138/1974 Sb., ve znění pozdějších předpisů, z odůvodnění i z výroku je zřejmé, že vodohospodářský orgán rozhodl v souladu s tímto ustanovením, podle kterého vodohospodářské orgány rozhodují v pochybnostech týkajících se rozsahu povinností a oprávnění správců vodních toků. V zákoně č. 138/1973 Sb. § 48, odst. 2) ve znění pozdějších předpisů je uvedeno: „Organizace, které ke dni účinnosti tohoto zákona pečují podle dosavadních předpisů o drobné vodní toky, jsou povinny o ně nadále pečovat v rozsahu podle dosavadních předpisů do doby určení správce vodního toku podle § 32“. Z tohoto ustanovení vyplývá, že ze zákona přešly práva a povinnosti správce drobného vodního toku na Zemědělskou vodohospodářskou správu. Ta měla dostatek času požádat příslušný vodohospodářský orgán o případnou změnu správce. Ze všech těchto důvodů žalovaný navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

Žalobce v replice poukázal na to, že jakožto organizační složka státu (dříve rozpočtová organizace) nemůže vynakládat státní prostředky k opravě majetku, který není státním majetkem. Zatrubnění Š. potoka nebylo vybudováno ze státních prostředků a neslouží funkci vodního toku. Bylo provedeno z důvodu křížení komunikace s vodním tokem a pro rozšíření a zcelení soukromých pozemků u obytných domů. Zatrubnění bylo provedeno neodborně bez ohledu na hydrologické podmínky a funkce vodního toku zhoršuje.

Protože Vrchní soud v Praze v této věci nerozhodl do 31. 12. 2002, převzal věc k dokončení řízení Nejvyšší správní soud (§ 132 s. ř. s.).

Tento soud vyzval žalovaného k doplnění vyjádření k žalobě o sdělení zda, kdy a kdo je ve smyslu § 32 odst. 2 zákona č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon) určen správcem vodního toku a o předložení tohoto případného rozhodnutí. Žalovaný v doplňku vyjádření předložil kopii „Určení správce vodního toku ze dne 17. 1. 1964 č. j. VLHZ 157/64 - 405.404“. Dle této písemnosti vydané odborem vodního hospodářství, pro věci lesnictví a zemědělství ONV Teplice bylo tímto orgánem s poukazem na ustanovení § 25 a 35 zákona č. 11/1955 Sb. a vládní nařízení č. 14/1959 Sb. uděleno Okresnímu středisku přípravy zemědělských investic v Teplicích povolení k provozování dále uvedených toků v teplickém okrese, m. j. toku „Š.“ od pramene k zaústění do Bíliny. Žalovaný znovu poukázal na § 48 odst. 2 zákona č. 138/1973 Sb. Dále předložil kopii správního aktu ze dne 31. 7. 2002 č. j. 21410/02-6040, kterým bylo vysloveno, že Ministerstvo zemědělství na základě žádosti Zemědělské vodohospodářské správy ve smyslu § 48 odst. 2 zákona o vodách (poznámka soudu – nikoli podle § 32 odst. 2 téhož zákona) určuje Zemědělskou vodohospodářskou správu správcem drobných vodních toků uvedených v tabulkách tvořících přílohu tohoto „určení“ (m. j. Š. potok).

Po zaslání kopie doplnění vyjádření žalovaného a kopií připojených písemností žalobce k otázce právního nástupnictví po Okresním středisku přípravy zemědělských investic sdělil, že Státní meliorační správa byla zřízena rozhodnutím ministra zemědělství a výživy ČR č. j. 860/1969-I/3 ze dne 26. 11. 1969 s úkolem plánovat a jednotně řídit komplexní provádění melioračních a zúrodnovacích opatření a zabezpečovat správu, provoz a údržbu základních prostředků vybudovaných státem. Základem pracovního kolektivu nově vzniklé organizace, byli pracovníci delimitovaní z dosud roztržštěných jednotek Zemědělské investorské správy, Okresních středisek přípravy zemědělských investic a dalších organizací. V rámci

transformace Státní meliorační správy byla Ministerstvem zemědělství ke dni 1. 1. 2001 pod č. j. 22559/2001-3030 zřízena Zemědělská vodohospodářská správa jako právní nástupce Státní meliorační správy v souladu s § 31 zákona č. 576/1990 Sb., o rozpočtových pravidlech, jako organizační složka státu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal žalobou napadené správní rozhodnutí v rozsahu žalobních důvodů a shledal žalobu důvodnou. Soud vycházel z následujících skutečností a úvah.

Jak rozhodnutí žalovaného, tak i shora uvedené rozhodnutí Okresního úřadu v Teplicích vycházejí především ze skutečnosti, že žalobce rep. Státní meliorační správa je správcem dotyčného vodního toku (Š. potoka). Své rozhodnutí žalovaný opírá zejména o ustanovení § 32 až 35 zákona č. 138/1973 Sb. (poznámka soudu – především o § 33 obecně upravující povinnost správce vodního toku starat se o jeho řádnou správu, § 35 tohoto zákona a § 1 odst. 2 vyhlášky č. 19/1978 Sb., kterou se stanoví povinnosti správců vodních toků a upravují se některé otázky týkající se vodních toků). Správní orgány obou stupňů měly tedy mít najisto postaveno, zda Státní meliorační správa byla správcem tohoto toku. Státní meliorační správa sice v průběhu celého správního řízení nijak nezpochybňovala, že je tímto správcem a dokonce to v některých svých podáních nepřímou či přímo uváděla. Žádné z těchto podání však neobsahuje podrobnější okolnosti, na základě kterých by bylo možno dojít k uvedenému, pro věc rozhodujícímu právnímu závěru. Ve správním řízení pak k této skutečnosti nebyly provedeny žádné důkazy.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě se m. j. dovolává ustanovení § 48 odst. 2 zákona č. 138/1973 Sb. s poukazem na citované „povolání k provozování vodních toků“ ONV v Teplicích ze dne 17. 1. 1964. Nebylo však ani písemnostmi a vyjádřeními účastníků řízení před soudem doloženo, že Státní meliorační správa je právním nástupcem Okresního střediska přípravy zemědělských investic v Teplicích. Samotné tvrzení o delimitaci pracovníků je pro závěr o právním nástupnictví, pokud se týká povinností správce toku, nedostačující. Bylo by pak nad obvyklý (a přiměřený) rámec dokazování před soudem ve správním soudnictví další zjišťování této skutečnosti. Proto bylo žalobou napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.), když bylo nutno vzít zřetel i na to, že při přezkoumávání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Pro úplnost, s přihlédnutím k dalším žalobním důvodům, je dále třeba uvést, že na rozdíl od správního orgánu prvního stupně žalovaný neopírá rozhodnutí o ustanovení § 17 zákona č. 130/1974 Sb. Proto tuto námitku soud neshledal důvodnou.

V novém řízení bude muset správní orgán vycházet ze současného stavu věci. To se týká i posouzení charakteru a právních důsledků již zmíněného správního aktu ze dne 31. 7. 2002, č. j. 21410/02-6040.

Soud v souladu s ustanovením § 51 s. ř. s. rozhodl o věci samé bez jednání.

Úspěšnému žalobci soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení, spočívající v náhradě za zaplacený soudní poplatek (1.000,- Kč).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné .

V Brně dne 18. 6. 2004

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu